



WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Adam Roch

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie M.W.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 23 lipca 2025 r.

skargi obrońcy oskarżonej

na wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie z 11 grudnia 2024 r. sygn. akt III Ka 407/24

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Rzeszowie z 23 lutego 2024 r.,

sygn. akt II K 609/20 i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania

na podstawie art. 539 e § 1 i 2 k.p.k.

1. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Rzeszowie w postępowaniu odwoławczym;

2. nakazuje zwrócić oskarżonej M.W. kwotę 450 (czterysta pięćdziesiąt) złotych tytułem opłaty od skargi.

Adam Roch

Małgorzata Bednarek

Ryszard Witkowski

UZASADNIENIE

M.W. została oskarżona o to, że: w dniu 28 sierpnia 2019 r. w R. na drodze biegnącej obok budynków mieszkalnych przy ul. [...] i [...], działając z zamiarem bezpośrednim, szarpała H.Ż. i mocno uciskała prawe ramię oskarżycielki prywatnej, czym spowodowała u H.Ż. obrażenia w postaci stłuczenia ramienia prawego, objawiające się jego obrzękiem, bólami mięśni oraz urazami powierzchownymi ramienia prawego, czym naruszyła czynności narządu ciała H.Ż. trwające poniżej dni siedmiu, tj. o czyn z art. 157 § 2 k.k.

Wyrokiem z 23 lutego 2024 r., sygn. II K 609/20, Sąd Rejonowy w Rzeszowie uniewinnił M.W od popełnienia zarzucanego jej czynu.

Apelację od ww. wyroku złożył pełnomocnik oskarżycielki prywatnej i zarzucił rozstrzygnięciu:

1. naruszenie art. 410 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów, nieuwzględniającej wskazań wiedzy, prawidłowego rozumowania i doświadczenia życiowego, objawiających się brakiem wyciągnięcia wniosków, tj. poczynienia ustaleń faktycznych z przeprowadzonych i uznanych za wiarygodne dowodów w postaci: dokumentacji medycznej oskarżycielki prywatnej, zeznań Z.P. oraz zeznań E.Ś.; nielogiczną oceną zeznań świadków P.Ż. oraz A.B. którym sąd I instancji odmówił wiarygodności w zakresie w jakim byli bezpośrednimi świadkami zdarzeń, a także nielogiczną i naruszającą zasady doświadczenia życiowego oceną dowodów z wyjaśnień oskarżonej, zeznań oskarżycielki prywatnej oraz zeznań L.B.;
2. naruszenie art. 410 k.p.k. w zw. z art. 92 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. poprzez pominięcie okoliczności faktycznych mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, w szczególności nieuwzględnienie okoliczności przemawiających na niekorzyść oskarżonej;
3. brak poczynienia ustaleń faktycznych wynikających ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego.

Pełnomocnik wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i uznanie oskarżonej za winną zarzucanego jej czynu.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie wyrokiem z 11 grudnia 2024 r., sygn. akt III Ka

407/24, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie.

Skargę na powyższe rozstrzygnięcie złożył obrońca oskarżonej, który zarzucił rozstrzygnięciu: rażące naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 454 § 1 k.p.k., które miało wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, polegające na uchyleniu wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie z 23 lutego 2024 r., sygn. akt II K 609/20 i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji, podczas gdy w myśl brzmienia art. 437 § 2 k.p.k. w sprawie nie było konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, co też wynika z konstatacji Sądu Okręgowego w Rzeszowie podniesionych w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, a co za tym idzie jawiąca się w ocenie sądu II instancji potrzeba przeprowadzenia w zasadzie wyłącznie jednego dowodu w postaci zeznań świadka A.B. i ponowna ocena poszczególnych dowodów w sprawie nie może powodować przekazania sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania na zasadzie art. 437 § 2 k.p.k.

Obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Złożona skarga zasługuje na uwzględnienie, albowiem w sprawie doszło do obrazy art. 437 § 2 k.p.k.

Zgodnie z treścią art. 539 a § 3 k.p.k. skarga od wyroku sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Kognicja Sądu Najwyższego w postępowaniu wywołanym wniesieniem skargi obejmuje badanie czy w danej sprawie, na etapie postępowania przed sądem pierwszej lub drugiej instancji, zachodzi bezwzględna przyczyna odwoławcza (art. 439 § 1 k.p.k.) albo czy sąd odwoławczy zasadnie uznał, że ma miejsce wypadek wskazany w art. 454 k.p.k. czy też konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu w całości.

Przechodząc do *meritum* sprawy wskazać należy, iż w uzasadnianiu wyroku, sąd odwoławczy wskazał, że powodem uchylenia wyroku sądu I instancji były istotne

uchylenia w zakresie oceny dowodów, jednakże z analizy treści tego uzasadniania wynika, iż rzeczywistym powodem wydania orzeczenia kasatoryjnego była potrzeba przeprowadzenia uzupełniającego postępowania dowodowego, a także ponowienie oceny już przeprowadzonych dowodów. Trzeba jednak przypomnieć, że podstawy do uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, o której mowa w art. 437 § 2 *in fine* k.p.k. nie stanowi konieczność uzupełnienia postępowania dowodowego, podobnie jak i potrzeba dokonania ponownej, spełniającej wymogi art. 7 k.p.k., oceny dowodów już przeprowadzonych prawidłowo, bez względu na ich rangę i znaczenie dla wyniku postępowania, w żadnym razie nie może stanowić uzasadnienia dla uchylenia wyroku sądu pierwszej instancji (*tak: Sąd Najwyższy w wyroku z 8 maja 2024 r., IV KS 13/24*).

Sąd odwoławczy akcentuje, że w tej sprawie zachodzi konieczność uzupełnienia przewodu sądowego w części, poprzez przeprowadzenie dowodu z uzupełniającego przesłuchania świadka AB..

Również - jak wskazał Sąd Okręgowy - Sąd Rejonowy winien dokonać oceny opinii biegłego lekarza medycyny W.S. czy też rozważyć ewentualne dopuszczanie opinii uzupełniającej w tym zakresie oraz dokonać ponownej oceny zeznań H.Ż. w części w jakiej są one zbieżne z treścią opinii biegłego.

Wskazane powody na tym etapie postępowania z pewnością nie uzasadniają uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania w oparciu o dyspozycję art. 437 § 2 k.p.k., dopiero bowiem przekonanie sądu o wadliwości rozstrzygnięcia sądu I instancji uzasadnia uchylenie wyroku w trybie art. 454 k.p.k. Nie stanowi jej natomiast potrzeba zgromadzenia dodatkowych dowodów, czy ich ocena.

Stwierdzenie mankamentów postępowania dowodowego sprowadzających się do wadliwej oceny części dowodów obligowało sąd II instancji do samodzielnej konwalidacji tych uchybień, poprzez przeprowadzenie określonych czynności dowodowych we własnym zakresie, skoro obowiązujące regulacje postępowania odwoławczego, w tym wynikające z art. 452 k.p.k. przyznają sądowi odwoławczemu szerokie kompetencje orzekania, w tym także w oparciu o dowody przeprowadzone wyłącznie w tej fazie postępowania. Sąd odwoławczy, o ile dostrzegł taką potrzebę, winien ponownie przesłuchać świadka A.B. i biegłego W.S. Dopiero wykonanie tych

czynności, jeżeli uzasadni przekonanie o wadliwości zaskarżonego apelacją rozstrzygnięcia, może spowodować jego uchylenie. Obecnie jest to przedwczesne.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, że w niniejszej sprawie nie została spełniona przesłanka uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Konieczność ponowienia oceny dowodów i przeprowadzenie uzupełniającego postępowania dowodowego nie spełnia przesłanki z art. 437 § 2 *in fine* k.p.k.

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy uwzględni zaprezentowane wcześniej zapatrywania prawne i wskazania Sądu Najwyższego (art. 539 f k.p.k. w zw. z art. 442 § 3 k.p.k.).

O zwrocie opłaty orzeczono na podstawie art. 527 § 4 k.p.k. w zw. z art. 539 f k.p.k.

Wobec powyższego, należało orzec jak w sentencji wyroku.

Adam Roch

Małgorzata Bednarek

Ryszard Witkowski

[WB]

[r.g.]